

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2015/16:3336

av Kent Ekeröth och Adam Marttinen (båda SD)

med anledning av prop. 2015/16:113 Bättre straffrättsliga verktyg mot organiserad brottslighet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stämpling till våld eller hot mot tjänsteman av normalgraden bör vara straffbart och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över straffskalorna med avsikt att höja straffen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att narkotikabrott bör omfattas av underlåtenhetsansvaret och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ansvarsfrihetsregeln vid fara inte bör omfatta den som har ett bestämmande inflytande i en sammanslutning och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kvalificeringsgrunder för ”bestämmande inflytande” och ”sammanslutning” och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om användningen av begreppet vapen och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kvalifikationsgrunder för bedömning av om ”förgripelse mot tjänsteman” är ett grovt brott ska införas och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kvalifikationsgrunderna även bör införas för övergrepp i rättssak och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Vi delar i stort propositionens innehåll och de förändringar som föreslås däri. Inte minst är det positivt att lagen nu direkt kommer ta ”vårdskapitalet” i beaktande samt att man tar steg för att rikta in sig på att komma åt ledande personer i sammanslutningar som begår brott. Det rör sig åt det håll vi föreslagit gällande DIKO-lagar, som är inspirerade av USA:s RICO-lagar. Exempelvis tog vi i vår DIKO-motion upp frågan om olaga hot inom ramen för organiserad brottslighet som mer allvarligt än annars.

Det finns dock vissa aspekter där vi menar att vissa justeringar bör göras:

Vi instämmer med Ekobrottsmyndigheten att stämpling till våld eller hot mot tjänsteman av normalgraden bör vara straffbart. Den grova gradens minimistraff borde även höjas, exempelvis till ett års fängelse.

Brott för vilka det nya underlåtenhetsansvaret ska gälla verkar ej omfatta narkotikabrottslighet enligt SOU 2014:63 s 159. Då organiserad brottslighet ofta handhar sig med narkotika som utgör en stor intäktskälla borde även detta brott omfattas av underlåtenhetsansvaret.

Vi instämmer i det som Åklagarmyndigheten, Tullverket och Kronofogdemyndigheten anför om att ansvarsfrihetsregeln vid fara inte bör omfatta den som har ett bestämmande inflytande i en sammanslutning. Regeringens bedömning att faran ofta är så låg att bestämmelsen inte blir tillämplig som ett argument emot att den med bestämmande inflytande inte ska omfattas framstår som konstig. Regeringens mening verkar vara att de i hög grad ska eller kommer omfattas ändå. Det säkraste sättet att försäkra sig om det utan att lämna det till en domstols godtycke är att reglera frågan. Därför instämmer vi i att ansvarsfrihetsregeln fara inte bör omfatta den som har ett bestämmande inflytande i en sammanslutning.

Vi anser även att begrepp som ”bestämmande inflytande” och ”sammanslutning”, eftersom dessa inte förekommer i nuvarande strafflagstiftning, bör förses med kvalificeringsgrunder. Risken är i annat fall överhängande att tillämpningen snävas in till sådan grad att bestämmelsen förlorar sitt värde.

Vi anser att lagtexten i stället för ”vapen” bör använda ett mer neutralt ord som med säkerhet fångar objekt som normalt inte anses som eller används som vapen men som till sin natur medför jämförbar fara vid våldsanvändning. Vi anser att ”vapen och därmed jämförbart objekt/verktyg” eller ”farligt tillhygge” bör övervägas.

Vi instämmer även med utredningens förslag om att kvalifikationsgrunder för bedömning om ”förgripelse mot tjänsteman” är ett grovt brott ska införas. Även straffskalan bör ha ett minimistraff som är högre. Att det straffet inte används ofta är ett svagt argument. En tjänsteman som inte utsätts för våld men där en kriminell sammanslutning istället använder skadegörelse på mannens egendom kan vara en nog så allvarlig eller skrämmande händelse. Det bör i ett sådant sammanhang ha betydelse om det exempelvis utförts av någon som ”anspelat på ett våldskapital”.

Straffskalan för grovt olaga hot, som enligt förslaget bedöms som grovt om det var hänsynslöst eller anspelning på våldskapital, bör höjas. Det är särskilt viktigt i och med de kvalifikationsgrunder som nu införas, där organiserad brottslighet är en av dem. Ett minimistraff på endast 6 månader framstår i vårt tycke som för mildt.

Kvalifikationsgrunderna bör även införas för övergrepp i rättssak i likhet med vad utredningen och Ekobrottsmyndigheten anför, dock med undantaget att det ska räcka med ”farlig art” istället för ”särskilt farlig art”. Vi anser att det är speciellt viktigt att ha med en kvalifikationsgrund som ”våldskapital” som anspelar på kriminella organisationer, eftersom sådana sammanslutningar blir speciellt relevanta och viktiga beträffande något så allvarligt som övergrepp i rättssak. Regeringen anser ju själv att den aspekten kan vara en del av bedömningen men vill inte införa bestämmelsen av rädsla för att tillämpningsområdet för det grova brottet utvidgas för mycket. Vi menar dock att just beaktande av ”våldskapital” och därigenom en kriminell sammanslutning är mycket viktigt, något vi även tagit upp i vår motion om organiserad brottslighet.

Vi anser generellt sett även att straffskalorna bör ses över med målet att höja dessa och minska utrymmet för domstolar att döma ut låga straff.

Kent Ekeroth (SD)

Adam Marttinen (SD)